

Yas tutmayı öğreten palyaçoların öyküsü

Neslihan Önderoğlu edebiyatımızın en üretken yazarlarından. Son olarak çocuklar için yazdığı "Mutsuz Palyaçolar Örgütü", Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlandı. Önderoğlu'yla kitabını ve yazma serüvenini konuştuk

Gülenay BÖREKÇİ - gulenayb@gmail.com

■ Üretken bir yazarın. Arka arkaya yazdığın kitaplar, kolektif işlere yaptığın katkılar çok uzun süre biriktirdiklerinin fıskırması gibi... Neyi bekledin bunca sene? Ve ne oldu da ateşledi seni?

Yazmak için gerekli koşulların oluşması gerekti diyelim. Yani başka hiçbir şey yapmamak. Ben birkaç karpuzu koltuğunun altında taşıyabilen insanlardan değilim. Yaptığım işe tam olarak kendimi adanmayı istediğim, biraz mükemmeliyetçi bir yanım var. Kendimi asla geç kalmış biri gibi görmüyorum. Ondan önceki zaman bana kayıp gibi geliyor.

■ Yetişkinlerin yanı sıra gençler için de yazıyorsun, bir farkı var mı?

Hiç farkı yok. Eğer bir yazar okur kitlesinin özelliklerine göre yazdığı metne müdahale ederse o metin çok şey kaybeder. Ben de işte bu yetişkinler için, bu da gençler için diye düşünerek hareket etmiyorum. Sadece konular, dil ve anlatım kendi okur grubunu belirliyor.

■ Günışığı Kitaplığı tarafından yayımlanan son öykü kitabın "Mutsuz Palyaçolar Örgütü". Kitaba adını veren öykü, rahatlama için insanları ağlatan bir gruptan bahsediyor. Ağlamanın güçsüzlük belirtisi sayıldığı Türkiye'de, böyle bir "örgüte" ihtiyaç var mı?

O öyküde acılar karşısında tepki veremeyecek kadar taşlaşmış insanları ağlatarak içindeki düğümleri çözen bir grup palyaço anlatılıyor. Sadece ağlamak değil, acı çekmek ve yas tutmak da bir kültür gerektirir. Bizim ülkemiz bu açıdan çok iç açıcı değil.

■ Peki bu örgütün mutlu öyküleri de olur mu bir gün?

Neden olmasın. Yazar olarak bir fanusta yaşamıyoruz. Etrafımızda olup bitenler bizi ve yazdıklarımızı etkiliyor. Son yıllarda çok mutlu ve güler yüzlü bir Türkiye'de yaşadığımı söyleyemem. Elbette anlattıklarım da bundan nasibini almıştır. Ama söz, neşeli, oyunlu bir şeyler de gelecek.

■ Öykülerin genelde noktalanmıyor, yaşamdan bir kesiti nakleder gibi. Alışlagelen türden son cümleler yazmaktan bilerek mi kaçınıyorsun?

Biz nedense okur veya izleyici olarak hep sonlara alıştırılmışız. Kitaplarda ve

filmlerde ille de bir son olsun istiyoruz. O olmadan rahatlayamıyoruz. Oysa hayat öyle bir şey değil. Neyin sonu? Bunu düşünmek gerek. Çünkü son sandığınız bir şey aslında bir evrimin halkalarından başka bir şey değildir. Orada durmaz, mutlaka onun da bir sonraki aşaması var. Ben öykülerimde vurucu finaller sevmiyorum. Hayatın kendisinde de sevmediğim gibi.

■ Dildeki duruluğa, açıklığa hatta daha doğru bir deyişle netliğe önem veriyorsun. Bu dili yaratmak, korumak, nasıl bir disiplinde yaşamayı gerektiriyor?

Bu biraz da bıçak sırtı. Çünkü duru, açık ve net olmak isterken kuru, duygulardan arınmış, tekdüze bir dile kayma ihtimali de var. Bunu yapmamaya çalışıyorum. Aslında her yazı bir ritim duygusuna dayanır. Eğer doğru ritmi yakalamışsanız ortaya çıkan şey de tatmin edici olur. Örneğin ikinci kitabım "Mevsim Normalleri"nde "Kestane Ağacı" adlı bir öykü var. Evde yaşlı bir kadın, konuşamayan spastik bir genç ve ona bakan köyden getirilmiş bir kız var. Odalar, ev dar ve havasız. Sesin ve havanın olmadığı böyle bir ortamda güçlükle nefes alıyormuş gibi kısa ve kesik cümleler kullanmayı tercih etmişim. Bahsettiğim şey tam olarak bu.

EDEBİYAT YOLCULUĞUM

■ "Edebiyatla tanışıklığım çok erken ama yolculuğum geç başladı. Küçük yaşlarda şiir yazmaya ve kardeşimle biriktirdiğimiz paralarla çocuk kitapları alıp kütüphane oluşturmaya dayanan bir okuma serüvenim var. İyi bir okur olduğumu söyleyebilirim. Hayatımın her döneminde bu böyle oldu. Ama ciddi anlamda yazmaya başlamam yazmaktan başka bir şey yapmayacağım koşullar oluştuğunda gerçekleşebildi ancak. Örneğin, çalışıyorsunuz ve aynı zamanda küçük bir çocuğun annesiniz, diyelim. İnsan böyle bir durumda kendini yazmaya ne kadar adayabilir? Başaranlar var elbette. Ama ben o insanlardan biri değilim."

■ "Ödüller bir yazarı görünür kılmak dışında çok da önemli değil. Yani siz o ödülü almasaydınız da o kitap orada duracaktı ya da başka bir jüri başka bir kitaba verecekti ödülü. Bu anlamda beni yazmaya yüreklendirmedim. Ama, daha iyisini yapabilme isteğini aşıladı, diyelim."

Mutsuz Palyaçolar Örgütü Neslihan Önderoğlu Günışığı Kitaplığı